

GMINA ZEBRZYDOWICE

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE
ZEBRZYDOWICE NA LATA 2018-2020**

I. WPROWADZENIE.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Z 2017r. poz. 697 ze zm.) nałożyła na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z art. 176 w/w ustawy działania realizowane przez samorząd gminny to:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz
 - b) dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - c) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - d) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

II. DIAGNOZA

Informacje ogólne.

W roku 2016 na terenie Gminy Zebrzydowice zamieszkiwało 13 190 mieszkańców (wg danych Głównego Urzędu Statystycznego). Pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach w ramach świadczeń z pomocy społecznej objętych było 283 rodziny, w tym 84 rodziny z dziećmi.

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w roku 2016 wystąpił u 83 rodzin. Liczba ta jest mniejsza niż w latach poprzednich. Poniższa tabela przedstawia zestawienie liczby rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w związku z przesłanką bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w latach 2013-2016r.

Tabela .1 Liczba rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego

Rok:	2013	2014	2015	2016	2017 Stan na 25-10- 2017
Liczba rodzin:	99	111	102	83	66

Praca socjalna.

W głównej mierze pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo wychowawczymi opiera się na prowadzonej przez pracownika socjalnego pracy z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Często praca ta wymaga podejścia interdyscyplinarnego tj. współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie w szczególności sądem rodzinnym, szkołą, Policją, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Wsparcie finansowe i rzeczowe rodziny:

W obowiązującym stanie prawnym istnieje wiele świadczeń mających na celu zabezpieczenie finansowe rodziny z dziećmi, wśród nich można wymienić takie świadczenia jak:

- 1) świadczenie wychowawcze 500+,
- 2) zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 3) świadczenie rodzicielskie,
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- 5) świadczenie z funduszu alimentacyjnego,
- 6) stypendia i zasiłki szkolne,
- 7) zasiłki z pomocy społecznej,

8) dodatki mieszkaniowe.

Obok wsparcia finansowego wymienić należy także wsparcie rzeczowe. W głównej mierze dotyczy to pomocy w formie bezpłatnego posiłku (w głównej mierze realizowanego dla dzieci w trakcie pobytu w szkole) produktów żywnościowych dystrybuowanych na terenie gminy przez Caritas Polska za pośrednictwem Parafii Wniebowzięcia NMP w Zebrzydowicach, odzieży oraz schronienia, w tym w placówkach specjalistycznych jak np. domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Pomimo, iż zabezpieczenie sytuacji bytowej rodziny zarówno w formie finansowej jak i rzeczowej jest niezwykle ważne, bezpośredni wpływ tych świadczeń na ograniczenie problemów opiekuńczo wychowawczy jest niewielki.

Poradnictwo specjalistyczne:

Niezwykle istotną kwestią – poza prowadzoną pracą socjalną z rodzinami – jest możliwość skorzystania z bezpłatnego wsparcia specjalistycznego, w głównej mierze psychologicznego, z którego, na terenie Gminy Zebrzydowice korzystają zarówno rodzice jak i dzieci.

W roku 2016 z indywidualnego wsparcia psychologa skorzystało 62 osoby (w tym 15 dzieci) natomiast z poradnictwa prawnego 145 osób.

Bez wątpienia ta forma wsparcia ma duży wpływ na ograniczanie problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie. Niemniej jednak często wśród rodziców występuje brak samoświadomości występowania źródła problemu po swojej stronie. Często obarczają za sytuację w rodzinie dziecko, rówieśników bądź sytuację w szkole. Dlatego też niezwykle ważne przy tej formie wsparcia jest realizowanie pracy socjalnej mającej na celu uświadomienie problemu i zmotywowanie do podjęcia terapii lub jej systematycznego kontynuowania.

Placówka wsparcia dziennego - Świetlica środowiskowa.

Na terenie Kaczyc funkcjonuje placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej – świetlica środowiskowa, w której prowadzona jest także socjoterapia. Zajęcia w świetlicy prowadzone są przez psychologa.

Osiedlowa świetlica środowiskowa w Kaczycach, dalej zwana Świetlicą, w okresie do lutego 2017r. działała w okresie nauki szkolnej od poniedziałku do piątku w godzinach: od 14 do 18, a w czasie wakacji od 11 do 15.

Z uwagi na fakt, iż świetlica cieszy się dużą popularnością wśród wychowanków, począwszy od miesiąca marca 2017 wydłużono godziny jej funkcjonowania, w związku z czym świetlica, w okresie nauki szkolnej działa od 11.00 do 19.00 natomiast w czasie wakacji od 9.00 do 16.00.

W zajęciach świetlicowych uczestniczy 15 wychowanków w różnym wieku, od 6 do 16 lat. Jest to grupa mieszana w skład której wchodzi zarówno dziewczyny jak i chłopcy.

Zajęcia są prowadzone według stałych ram harmonogramu, ze zmianami wynikającymi z innych potrzeb. Model zajęć nawiązuje do systemu socjoterapeutycznego, jaki prowadzi się w placówkach specjalistycznych.

Ideą świetlicy jest wzmacnianie zachowań pozytywnych i wygłuszanie zachowań negatywnych. Ważnym też jest dbanie o kulturę zachowania i słowa, eliminowanie wszelkich objawów agresji.

Nawiązując do koncepcji pracy socjoterapeutycznej, zachowania agresywne uczestnicy starają się rozwiązywać w grupie.

W okresie nauki szkolnej codziennie organizowana jest pomoc w odrabianiu zadań domowych, a w przypadku indywidualnych potrzeb, wychowawca pomaga w nauce konkretnych, problematycznych zagadnień.

Praca wychowawcza uwzględnia potrzeby, zainteresowania i oczekiwania dzieci i młodzieży. Zajęcia prowadzone są odpowiednio do wieku, rozwoju intelektualnego, rozwoju fizycznego. Wśród codziennych zabaw i zajęć tematycznych znajduje się wiele różnych form zajęciowych, mających na celu rozwój zainteresowań wychowanków i doskonalenie ich sprawności manualnych.

Najczęstszą aktywnością w świetlicy są gry i zabawy grupowe oraz odrabianie zadań i pomoc w nauce. Dzieci i młodzież chętnie również biorą udział w zajęciach plastyczno-technicznych takich jak rysowanie, malowanie, modelowanie w plastelinie i modelinie, zabawa w tworzenie z masy solnej, a w szczególności rzeźbienie w glinie.

W okresie letnim zwraca się szczególną uwagę na aktywność fizyczną na świeżym powietrzu. Dużą popularnością również cieszą się zajęcia z gry w piłkę nożną, siatkówkę na boisku przy Zespole Szkół w Kaczycach oraz gry w tenisa stołowego w lokalu świetlicy.

Organizowane są też zajęcia przyrodnicze, połączone z wycieczką po okolicy i obserwowaniem zmian zachodzących w przyrodzie w różnych porach roku. W 2016, z inicjatywy mieszkanki osiedla roku odbyła się wycieczka dzieci wraz z kilkoma rodzicami do ZOO w Chorzowie.

Dzięki prowadzonym zajęciom wychowankowie czują przynależność do miejsca, poczucie powinności szanowania sprzętów jak i innych osób. Zachowania prospołeczne i kulturalne są doceniane i chwalone, zarówno jak podejmowanie własnych inicjatyw.

Co miesiąc organizowane są wycieczki integracyjne (do kina, na basen, na łąkę itd.). Dzieci i młodzież poprzez nieformalny samorząd decydują gdzie chcą pojechać. Aby brać udział w wycieczce uczestnik świetlicy musi spełnić konkretne wymagania, w zakresie aktywnego uczestnictwa w życiu świetlicy.

W trakcie zajęć świetlicowych, dzieci i młodzież, mają możliwość skorzystania z posiłku. Podczas przygotowania posiłków w świetlicy bazuje się głównie na zdrowych naturalnych produktach, zwiększonej ilości produktów zielonych, warzyw i owoców ze szczególnym uwzględnieniem zmian w

procesie żywienia, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży.

Świetlica stale się rozwija zarówno pod względem estetycznym jak i atrakcyjnością zajęć dzięki czemu cieszy się niezmiennie dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży

Asystent rodziny

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy.

Po przeprowadzeniu wywiadu, o którym mowa w ust. 1, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji *rodziny*. Jeżeli z przeprowadzonej analizy, wynika konieczność przydzielenia *rodzinie* asystenta *rodziny*, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Poza opisaną powyżej, wymagającą zgody rodziny procedurą przyznania asystenta, rodzina może zostać także zobowiązana do pracy z asystentem przez sąd rodzinny. Poniższa tabela przedstawi liczbę rodzin, które objęte zostały wsparciem tą formą pomocy w tym liczbę rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem.

Rok	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin współpracujących z asystentem	14	6	13	13
W tym, liczb rodzin zobowiązanych przez sąd	2	4	4	4

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;

- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) realizacja zadań określonych w [ustawie](#) z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. poz. 1860);
- 15) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 16) dokonywanie okresowej oceny sytuacji *rodziny*, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny kierownikowi ośrodka pomocy społecznej;
- 17) monitorowanie funkcjonowania *rodziny* po zakończeniu pracy z *rodziną*;
- 18) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 19) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i *rodziny*;
- 20) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w [art. 9a](#) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w *rodzinie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Praca asystenta odbywa się zawsze w miejscu zamieszkania rodziny. Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 15 rodzin. Warunki te umożliwiają intensyfikację i indywidualizację pracy z rodzinami w niwelowaniu ich trudności, błędów, braku umiejętności sprawowania właściwej opieki. Asystent uczy ekonomicznego gospodarowania budżetem domowym, wypełniania codziennych obowiązków związanych z prowadzeniem domu, utrzymywania czystości również osobistej, załatwiania spraw urzędowych, wyrabiają nawyki kontaktu z placówkami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi i innymi instytucjami, motywują do podejmowania terapii uzależnień, poszukiwania pracy lub uzyskania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Pomaga w sporządzaniu pism, wniosków, podań. Zachęca i uświadamia rodzinom korzyści z uzyskania wsparcia w placówkach i instytucjach działających na rzecz dzieci i rodzin.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Pozostałe działania.

Problemy wychowawcze, często są pochodną innych problemów występujących w rodzinie, jak np. uzależnienie członka rodziny, przemoc w rodzinie.

W przypadku rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu pomoc realizowana jest m. in. w ramach działalności Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zebrzydowicach do najważniejszych z nich zaliczyć należy: funkcjonowanie grupy wsparcia dla Kobiet oraz funkcjonowanie punktu informacyjno-konsultacyjnego natomiast szczegółowe działania dotyczące pomocy dla rodzin z problemem alkoholowym odnaleźć można w uchwalanym corocznie Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nadmienić należy, iż w znacznej większości wśród rodzin, gdzie nastąpiło umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej występował problem alkoholowych, zazwyczaj obojga rodziców.

Działania wynikające z przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są w ramach powołanego przez Wójta Gminy Zebrzydowice Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Zebrzydowicach, w skład którego wchodzi przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zebrzydowicach, szkół działających na terenie gminy, Policji, służby zdrowia, Sądu Rejonowego w Cieszynie oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny. Szczegółowe działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą określone są w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Pieczka zastępcza

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W sytuacji, gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia, koniecznym staje się odseparowanie go i umieszczenie w pieczy zastępczej. Akty prawne min. takie jak kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakazują określonym służbom podejmowanie działań zabezpieczających dziecko. Rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, Sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej kształtowała się następująco:

Rok:	2013	2014	2015	2016
Liczba dzieci umieszczony w pieczy zastępczej	3	4	2	2

Piecznia zastępcza może być sprawowana w formie rodzinnej (rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka) lub instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne).

Zgodnie z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Wydatki na realizację tego zadania w latach 2013-2016 kształtowały się zgodnie z tabelą poniżej:

Lata:	2013	2014	2015	2016
Kwota wydatków	41380,71	88849,65	139766,42	138414,29

Zaprezentowany powyżej wzrost odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynika z określonej ustawowo wysokości tego wydatku leżącego po stronie gminy.

Wysokość odpłatności gminy za pobyt dzieci w pieczy kształtuje się następująco:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

Poza finansowaniem przez gminę kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej, pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach (tj. pracownicy socjalni oraz asystent rodziny) regularnie uczestniczą w odbywających się w Starostwie Powiatowym w Cieszynie, Domu Dziecka w Cieszynie oraz Domu Dziecka w Międzywiciu posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji poszczególnych dzieci.

III. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozeznanie sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, • dobry kontakt pracowników socjalnych z rodzinami • dobra współpraca instytucji zajmujących się problemami społecznymi • działalność na terenie Kaczyc placówki wsparcia dziennego • rozbudowane zaplecze sportowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • brak organizacji pozarządowych działających na terenie gminy w obszarze wspierania rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi; • zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców; • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; • mała aktywność rodzin do samoorganizacji „grup wsparcia” lub „grup samopomocowych” • bardzo duże obciążenie kadrowe GOPS - brak możliwości zastąpienia pracownika w trakcie nieobecności); • niskie aspiracje edukacyjne dzieci i rodziców,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie i rozwój współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; • możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację zadań w zakresie wspierania rodziny, zwłaszcza środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014 - 2020; • możliwość korzystanie ze szkoleń i innych form kształcenia przez kadre zaangażowaną w pomoc rodzinie; • poprawa sytuacji materialnej rodzin z dziećmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • osłabienie / zanik tradycyjnych więzi rodzinnych; • brak świadomości występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych wśród rodzin; • brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych opiekuńczo - wychowawczych • niestabilność przepisów prawa, • zjawisko „dziedziczenia biedy”, • wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia, • wzrost kosztów utrzymania rodziny • rozszerzenie się zjawisk patologicznych tj. przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia • obniżanie się aspiracji życiowych, • starzenie się społeczeństwa, • pogłębiające się podziały społeczne, rozpad więzi wspólnotowych,

IV. ZASOBY:

1. Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:
 - 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, w tym placówka wsparcia dziennego w Kaczycach;
 - 2) Komisariat Policji w Zebrzydowicach;
 - 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zebrzydowicach;
 - 4) Urząd Gminy Zebrzydowice;
 - 5) Gminne Przedszkole Publiczne w Zebrzydowicach;
 - 6) Zespół Szkół w Zebrzydowicach;
 - 7) Zespół Szkół w Kaczycach;
 - 8) Szkoła Podstawowa w Kończycach Małych;
 - 9) Szkoła Podstawowa w Markłowicach Górnych;
 - 10) organizacje pozarządowe.

2. Instytucje i organizacje z poza terenu gminy Zebrzydowice:
 - 1) Sąd Rejonowy w Cieszynie;
 - 2) Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie.
 - 3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie;
 - 4) Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie;
 - 5) organizacje pozarządowe.

V. CELE PROGRAMU:

1. Cel główny: Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
2. Cele szczegółowe:
 - 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi.
 - 2) Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.
 - 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU.

1. **Cel szczegółowy I:** Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi.

Zadania	Realizatorzy / Partnerzy	Planowany termin realizacji
Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia z różnych systemów zabezpieczenia społecznego.	GOPS	2018-2020
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole i przedszkolu	GOPS, Szkoły, GPP	2018-2020
Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, w tym dzieci	GOPS	2018-2020

2. **Cel szczegółowy II:** Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach

Zadania	Realizatorzy / Partnerzy	Planowany termin realizacji
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo- wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo- wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.	GOPS	2018-2020
Rozwój poradnictwa rodzinnego w tym psychologicznego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych	GOPS, GKRPA	2018-2020

Promocja i wsparcie programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci	GOPS, GKRPA, Szkoły, GPP, Urząd Gminy	2018-2020
Zapewnienie rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	GOPS	2018-2020
Rozwój współpracy interdyscyplinarnej w zakresie pomocy dziecku i rodzinie	GOPS, PCPR, GPP, Szkoły, Sąd Rejonowy, Policja,	2018-2020
Promocja i wsparcie działań korekcyjno - edukacyjnych mających na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie	GOPS, ZI	2018-2020
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży	GOPS, Szkoły, GPP, Policja, GKRPA	2018-2020
Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin dysfunkcyjnych	GOPS, GKRPA	2018-2020
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	GOPS, GKRPA, Szkoły, Policja, GPP,	2018-2020

3. Cel szczegółowy III : Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Zadania	Realizatorzy / Partnerzy	Planowany termin realizacji
Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	GOPS, Szkoły	2018-2020
Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	GOPS, Szkoły, GPP	2018-2020
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.	GOPS, Szkoły	2018-2020
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	GOPS, Szkoły	2018-2020

Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	GOPS, Szkoły GPP	2018-2020
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i pomoce naukowe	GOPS, Szkoły, GPP	2018-2020
Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży w ramach prowadzonych placówek wsparcia dziennego	GOPS	2018-2020

VII. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Zebrzydowice w szczególności przejawiające problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które chcą współpracować na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

VIII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych pozyskanych przez GOPS, GKRPA, Policję, Szkoły, GPP, PCPR.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.
2. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli.
3. Liczba dzieci korzystających z Rządowego Programu pomoc państwa w zakresie dożywiania.
4. Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym.
5. Liczba udzielonych zasiłków szkolnych.
6. Liczba dzieci biorących udział w koloniach finansowanych przez Kuratorium Oświaty w Katowicach.
7. Liczba dzieci biorących udział w koloniach z programem profilaktycznym z rodzin dotkniętym problemem alkoholizmu.
8. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi objętymi pracą socjalną.
9. Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
10. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny
11. Liczba grup wsparcia działających na terenie gminy.

IX. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

1. W terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku wójt przedstawia radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej